

Pravednik svijeta i n

Lazar Manojlović, humanista i pravednik svijeta, već dvadeset i dvije godine otvoreno govori i piše o zločinima koji su počinili pojedini pripadnici srpskog naroda. Prijetili su mu i pokušali ga ubiti zbog toga, ali on ne odustaje, zbog čega je i danas, baš kao i od 1992. do 1995. godine, životno ugrožen i napadan kao „srpski izdajnik i dušmanin srpskog roda“.

Zbog otpora koji je pružao gospodarima rata u Bijeljini, Lazara Manojlovića – učitelja i humanistu – i danas u Republici Srpskoj tretiraju kao srpskog izdajnika. U vrijeme kada su „arkanovci“ harali Semberijom, Manojlović se odlučno suprotstavio njihovom etničkom čišćenju. Nije dozvolio da se po naredbi čelnika SDS-a iz škole istjeraju svi Bošnjaci i Hrvati. Spašavao je Bošnjake i iz zloglasnog logora Batković, tražeći da ih puste, jer mu trebaju u školi. Mnogima je pomagao da sigurno napuste grad. Spašavao je koliko je mogao svoje sugrađane od zlikovaca i otvoreno se suprotstavljao politički zločinu. Zbog toga je smijenjen s mjesta direktora škole i bio u situaciji da su mu po čitav redenik ispaljivali iznad glave. Zbog njegovih hrabrih i humanih djela, u Padovi mu je 2008. godine uručeno prestižno priznanje Pravednik svijeta, koje se dodjeljuje najistaknutijim svjetskim borcima za ljudska prava.

Mnogi mu „izdaju“ ni danas nisu oprostili. Za njega je medijski prostor u Republici Srpskoj potpuno zatvoren, a njega samog raznim metodama zastrašivanja pokušavaju učutkati.

Jedini koji je u ratnoj i poratnoj Bijeljini imao hrabrosti javno govoriti o srpskim zločinima

Zašto Lazara Manojlovića, dobitnika prestižnog priznanja Pravednik sveta, mnogi tretiraju kao izdajnika srpskog roda

Piše: **Samra Salihović (Sarajevo)**

Manojlović je najviše neprijatnosti u Bijeljini doživio od raščinjenog vladike Vasilija Kačavende

„Prije nekoliko mjeseci u Bijeljini, prilikom promocije moje ‘Knjige tuge i opomene’ i premijere dokumentarca posvećenog meni ‘Buntovnik s razlogom’, opštinski čelnici su, iz neke tame, pokušali da to književno-filmsko veče razbiju. Ispred zgrade je došao veliki broj policajaca. Nije to za mene bilo ništa novo. Prije mi je takve stvari priređivao vladika Kačavenda, a sada to radi Mićo Mičić, gradonačelnik Bijeljine. Njih dvojica su povezani kao spojeni sudovi. Kačavenda je bio semberski vladika, a Mičić je bio i sada je semberski šerif. Dan prije promocije prišao mi je školski drug, inače poznato sportsko ime, i molio me da mu oprostim što neće doći na promociju knjige. Ne smije, kaže, jer ako čuje Mičić, teško njemu. To je neprijatno čuti od čovjeka za kojeg znam da me istinski cijeni i poštuje. Uprkos svemu, promocija je uspjela. Došlo je oko 430 ljudi, što je rekord za Bijeljину u posljednjih trideset godina“, kaže Manojlović.

Manojlović je rat u BiH definisao kao „vjersko-zvjestovski pokolj“. Za beogradsku „Republiku“ napisao je niz tekstova o Srebrenici jer ga je, kako kaže, bilo stid što su zločin takvih razmjera počinile psihopate koje pripadaju njegovom narodu. Stid ga je, veli, i što još uvijek mnoštvo „velikih Srba“ ne priznaje zločin svjetskih razmjera počinjen u Srebrenici i što pokušavaju da „taj krvavi srpski cunami porede i pravdaju drugim zločinima“. On je jedini koji je u ratnoj i poratnoj Bijeljini imao hrabrosti javno govoriti

o srpskim zločinima. Bošnjaci iz Bijeljine njegovu hrabrost danas poštuju i cijene. „Bošnjaci iz Bijeljine istinski me vole. Priđu mi na ulici i stisnu ruku, ali se ipak okreću da ih neko ne vidi. Moć političkih stranaka koje su na vlasti jeste u tome što drže ljude u strahu“.

Manojlović je najviše neprijatnosti u Bijeljini doživio od raščinjenog vladike Vasilija Kačavende i njegovih poslušnika. Kačavenda je 1993. godine, na Svetog Savu, u crkvi koja se nalazi preko puta škole u kojoj je Manojlović bio direktor, kazao: „Mi ovde, Bože me oprost, imamo najvećeg izdajnika svih vremena, komunjaru koja je došla iz Tuzle da uništi srpsku djecu“. Nakon tog njegovog govora, Manojlović nije mogao po 16 sati izaći iz škole na ulicu. Manojlovićeva borba protiv episkopa Kačavende, trajala je sve dok Sveti sinod SPC ovoga nije penzionisao.

„Napisao sam reagovanje na tekst o Kačavendi i njegovom ‘malom Versaju u Bijeljini’, objavljenom u časopisu Glorija. Tu sam, u 14 tačaka, nabrojao sva zla koja je Vasilija Kačavenda učinio u Semberiji i kazao da je on najveća sramota Srpske pravoslavne crkve i Srba, a zlo za sve druge narode. Naravno, reagovanje nije objavljeno u Gloriji, ali je glavni urednik bio pošten pa je moj tekst poslao listu Republika koja ga je i objavila. Tada su mi najviše prijeli. I tada je, uslovno rečeno, počeo moj rat protiv zlodjela Vasilija Kačavende. On čak i nije otišao dalje od Bijeljine. Živi u pozlaćenom manastiru Svete Petke, pored Bijeljine, odakle posmatra šta ko govori i radi i ima veliki uticaj na njegovog nasljednika, episkopa Hrizostoma. Oni nastavljaju svoju prljavu igru, samo ne tako otvoreno i drsko“, govori Manojlović.

Kada je proglašen Pravednikom svijeta, svi mediji u Republici Srpskoj ignorisali su tu u vijest, koju

ajveći izdajnik

„Dan prije promocije prišao mi je školski drug, inače poznato sportsko ime, i molio me da mu oprostim što neće doći na promociju knjige. Ne smije, kaže, jer ako čuje Mičić, teško njemu“:
LAZAR MANOJLOVIĆ

su inače prenijeli svi poznati svjetski mediji. Manojlović isti tretman u medijima RS-a ima i danas.

„Meni je etiketa najvećeg srpskog izdajnika priljepljena početkom rata u BiH i nikada se ne može odlijepiti. Kada sam dobio u Italiji nagradu 'Pravednik svijeta' zvanično me je primio predsjednik Predsjedništva BiH Željko Komšić. Bio sam lijepo primljen. Sva sredstva informisanja u Federaciji BiH, printana i elektronska, o meni su afirmativno pisala. Međutim, u Dodikovom entitetu ta vijest nikada nije objavljena. Ipak, moram da kažem, mjesec dana kasnije sreo me je gradonačelnik Mičić, izvinjavao se što me on nije zvanično primio i obećao da će to uraditi sljedeće sedmice. I uradio je.“

Na pitanje šta treba da se desi da u Republici Srpskoj i Bijeljini bude tretiran onako kako zaslužuje jedan od najistaknutijih svjetskih boraca za ljudska prava, Manojlović kaže:

„Trebalo bi da Sinod, kao crkvena vlada, povuče protiv mene optužbu kojom sam anatemisan od njenog člana. Međutim, ne vjerujem da će Sinod SPC-a ikada povući tu optužbu. Isto kao što patrijarh Pavle nije htio povući svoju izjavu sa Pala, da je Ratka Mladića i Radovana Karadžića 'sam Bog poslao' da konačno naprave srpsku državu. Puno je toga prljavog u djelovanju Srpske pravoslavne crkve. Da bi se stvari promijenile, mi treba da dobijemo demokratsku vlast. E sada, da se vratim na ono što ste me pitali. Ukoliko bi vlast priznala ljude kao što sam ja, onda bi obesmisllila svoju borbu. Njima je bolje da nas određuju kao izdajnike. Zato ja pišem, ostavljam trag. Ni jedan trud nije uzaludan, pa neće biti ni naš.“

(Tekst je nastao kao deo projekta „Living Together“, koji sprovode Nezavisno društvo novinara Vojvodine i BH novinari. Finansiran je sredstvima Medijskog fonda „Jačanje medijske slobode u Srbiji“ Delegacija Evropske unije u Srbiji. Sadržaj priloga je isključivo odgovornost realizatora projekta i ni na koji način ne odražava stavove i mišljenje Evropske unije.)